

Právnická fakulta Univerzity Karlovy v Praze

P O S U D E K

Pověřeného akademického pracovníka (PAP)

Jméno a příjmení studenta: Mgr. Arbër Balliu

Název práce: Postoupení pohledávky v rozporu se smluvním zákazem

Jméno a příjmení PAP: doc. JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.

Kontrola shody: <5% (IS vyhodnotil práci jako originální)

1. Formulace cílů, metodika zpracování práce a aktuálnost tématu:

Autor zvolil vsutku mimořádně zajímavé a aktuální (a v současné době stále ještě diskutované) téma následků cese pohledávky v rozporu se smluvním zákazem postoupení a zkoumá pojetí v českém (rekodifikovaném) soukromém práv (třebaže autor analyzuje i východiska předchozích úprav, jakož i judikatury z nich vyvěrající). Jde skutečně o téma, které zasluhuje zvýšenou pozornost odborné (patrně nikoli jen právnické) veřejnosti, jak o tom svědčí i několikaletá probíhající diskuse (srov. Eliáš, Beran, B. Dvořák, Bezouška, Hulmák, Handlar, Dobrovolná, Remeš, Slavík, Myšáková a jiní). Tato diskuse je otevřena, základní teoretické doktrinální náhledy formulovány, přesto zaznívají nové argumenty (na národním i světovém fóru, a to zejména díky PECL, UNIDROIT a CEC) a jsou uplatňovány nové přístupy ke zkoumané otázce akcentující různé metody výkladu právních norem. Této argumentační „dynamiky“ si je autor vědom; přesto nabízí vlastní promyšlené, argumentačně vycizelované a přesvědčivé, vnitřně koherentní úvahy s jednoznačným řešením. K němu dospívá logicky a metodologicky korektně; práce tak rozhodně není zatížena deskripcí, nýbrž naopak, je soustavnou (originální) myšlenkovou linií autora, která se přesvědčivě a systematicky vypořádává s dosud vyslovenými závěry (platnost postupní smlouvy, relativní vs. absolutní neplatnost), aniž by současně podlehla jakési autorské nadřazenosti; z textu je stále cítit tvůrčí pokora. Autor v úvodu své práce jasně vymezuje její cíle a klade si tři výzkumné otázky, na které se snaží svou prací nalézt odpověď; a nutno říci, že zdařile nachází. Vědecká metodologie předkládané práce je zvládnutá na excelentní úrovni; autor nejprve formuluje své teze, aby je následně podrobil kritické analýze (vytváří si antiteze), přičemž vždy dospěje k syntéze, nejprve dílčím závěrům (kvitují systematické řazení věcného shrnutí za každou kapitolu), nakonec výsledné syntéze, jež je odpovědí na vyslovené otázky. I v tomto ohledu autor prokázal schopnosti nadhledu nad zákonným textem, avšak především projevil schopnost rozeznávat subtilitu soukromoprávních (obligačních) situací při identifikaci účelu zkoumané normy (§ 1881/1, § 1761, § 586, § 580 a další), doložil ostatně znalost veškeré relevantní tematické judikatury, kterou vždy kriticky rozebírá.

2. Logická struktura a členění rigorózní práce:

Text (213 tis. znaků) je celkově velmi přehledně a jasně členěn, jeho struktura je logická, jednotlivé výklady na sebe souvisle navazují. I další vnitřní členění odpovídá klasickým doktrinálním přístupům, zejména je respektováno předepsané členění pro odborný text, tj. úvod do problematiky, shrnutí dosavadního stavu poznání a odborné diskuse nad problémem, stručný rozbor judikatury a další teoretická východiska, nakonec závěr a úvahy *de lege ferenda*. Práce je rozdělena do 6 dílčích kapitol, kdy první kapitola obsahuje teoretická východiska zkoumané problematiky (obligace, pohledávka – pojem a právní reflexe) a historii smluvního zákazu cese. V dalších výkladech pak usiluje o vymezení a základní charakteristiku (tj. analýzu dosavadních přístupů) *inter partes*, resp. *erga omnes* účinků smluvního zákazu postoupení v tuzemské právní úpravě; dále zkoumá teorii nepostupitelnosti pohledávky coby její vlastnosti

(analyzuje zvláště rakouský a německý pohled). V kapitole čtvrté se vyrovnává s argumenty teorie zákonného zákazu, jež je jinak majoritně sdílena v současné doktríně. Za pomoci objektivně teleologického a axiologického výkladu dospívá k závěru, že při náležitém zohlednění všech relevantních kritérií je adekvátním řešením neúčinnost postoupení, tj. nikoliv neplatnost (ať již relativní či absolutní) postupní smlouvy.

3. Rozsah a úroveň použitých zdrojů a práce s nimi, bibliografické citace, poznámkový aparát:

Při zpracování tématu byl použitý dostatečný počet bibliografických pramenů (českých i zahraničních), které autor správně uvádí a na konkrétních místech vždy cituje v souladu s citační normou. Poznámkový aparát je zcela adekvátní. Výběr literatury a pramenů základna je reprezentativní a zahrnuje všechny relevantní tituly naší i cizojazyčné, současné i historické nauky.

4. Jazyková, stylistická úroveň a formální úprava rigorózní práce

Jazyková i stylistická úroveň práce je výborná. V práci jsem neshledal žádných podstatných gramatických chyb ani stylistických nedostatků. S právní terminologií je pracováno správně (závazek není totéž co povinnost). K drobným přehlédnutím došlo ojedinele (str. 33 – má být „vyřadily“; str. 41 a násl. „s to“; str. 42 – postupní *smlouva*; str. 54 – *rozčleněny*).

5. Formulace vlastních závěrů (práce s judikaturou, úvahy de lege ferenda)

Práce předkládá řadu podnětných názorů a závěrů. Pracuje s bohatou judikaturou a komentuje i mnohá legislativní řešení zahraniční. Při ústní obhajobě by se autor mohl blíže a znovu vyjádřit zejména:

- jak si autor vysvětluje rozdílné (zde dokonce protichůdné) pohledy v recentní judikatuře, tj. NS 29 Odo 882/2005 a NS 23 Cdo 1888/2007)?
- str. 27 – proč právo na náhradu škody nevzniká až porušením smluvní povinnosti, ale dle autora již „na základě smluvního ujednání dlužníka a věřitele“?
- str. 38 – ručí se do výše úplaty, anebo se odpovídá dle § 1885/1?
- str. 55 (pozn. 185) – jde skutečně o přenos celé smluvní pozice na postupníka, anebo jen cese subjektivního práva věřitele?
- str. 60 (pozn. 195) – nemyslím si, že to je otázka hlouposti dlužníka, ale může to být třeba i žádoucí zohlednění dynamiky závazkového právního poměru (závazku).

6. Odborná kvalita zpracování tématu rigorózní práce

Práce je po odborné stránce nadstandardní a splňuje bezesporu požadavky kvalifikační práce tohoto stupně, a to jak rozsahem, tak kvalitativní analýzou. Prokazuje autorovy vynikající znalosti vybrané hmotněprávní problematiky. Práce a její závěry tak představují skutečný posun ve stávajícím diskurzu. Autorovi doporučuji publikaci jeho závěrů v odborném periodiku.

Závěr:

Předložená práce demonstruje autorovu odbornou samostatnost a metodologickou korektnost při zpracovávání nelehkého tématu, k němuž existují v doktríně různé a namnoze protichůdné názory, jeho schopnost zorientovat se nejen v zákonné úpravě, ale i v nejasné doktríně. Práci proto doporučuji k ústní obhajobě s hodnocením: **prospěl**.

Rigorózní práci hodnotím stupněm: prospěl.

Datum: 13. 5. 2020

Podpis pověřeného pracovníka
Doc. JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.